

Důvodová zpráva

Úvod

Legislativní rámec

Podle § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 252/2023 Sb., tj. ve znění účinném od 1. 1. 2024 (dále jen „zákon o místních poplatcích“) může obec zavést tyto místní poplatky:

- a) poplatek **ze psů** (obecně závazná vyhláška č. 23/2003 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku ze psů, ve znění pozdě),
- b) poplatek **z pobytu** (obecně závazná vyhláška č. 18/2019 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku z pobytu),
- c) poplatek **za užívání veřejného prostranství** (obecně závazná vyhláška č. 5/2011 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství),
- d) poplatek **ze vstupného** (obecně závazná vyhláška č. 10/2011 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku ze vstupného),
- e) poplatek **za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem** do vybraných míst a částí měst (zavedení je předmětem tohoto návrhu),
- f) poplatek **za zhodnocení stavebního pozemku** možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (nezaveden na území hl. m. Prahy),
- g) poplatky **za komunální odpad** (obecně závazná vyhláška č. 17/2021 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci).

Z uvedených místních poplatků není v hlavním městě Praze (dále jen „hl. m. Praha“) zaveden pouze poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a právě poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, jehož zavedení je předmětem tohoto návrhu.

Podle § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích: »Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „vybraná místa“) platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst. Poplatek neplatí fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci.«

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst zavedený zákonem o místních poplatcích s účinností od 1. ledna 1991 věcně navazuje na podobný poplatek vybíraný v oblasti Krkonošského národního parku¹⁾. Hmotněprávní úprava poplatku je stabilní, nad rámec

¹⁾ Poplatek za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst v oblasti KRNAP podle § 6 a násl. vyhlášky ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky č. 7/1989 Sb., o některých místních poplatcích vybíraných v Krkonošském národním parku se podle důvodové zprávy k návrhu zákona o místních poplatcích „neosvědčil“.

legislativně technických úprav byla novelou č. 170/2017 Sb. zvýšena maximální sazba poplatku ze 20 Kč na až 200 Kč za každý započatý den a upraveno osvobození pro osoby užívající ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti.

Ze všech druhů místních poplatků jej zřejmě zavedlo nejmenší množství obcí. Ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadu je evidováno jen zhruba 30 platných obecně závazných vyhlášek.²⁾ Důvodem může být jak příliš široké zákonné osvobození, tak minimální zpoplatněná časová jednotka jeden den. Některé municipality tak fakticky zpoplatňují vjezd do vybraných míst nikoli místním poplatkem, ale na základě nařízení podle § 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.³⁾

„Poplatek má vedle rozpočtového významu též roli regulační – má napomoci limitovat pohyb motorových vozidel v konkrétních částech obce, zejména historických apod., a tím v nich vytvářet vhodnější prostředí. Jde o ochranu vymezeného území, smyslem je též omezení pohybu motorových vozidel v určité lokalitě. Zpoplatněním povolení [...] získává tento poplatek spíše charakter poplatku správního.“ (PELC, Vladimír. *Místní poplatky: Oprávnění obcí. Povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů. Praktická příručka pro obce*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-454-4.)

Podle § 14 zákona o místních poplatcích se poplatek zavádí obecně závaznou vyhláškou, v níž se povinně upraví sazba poplatku, lhůta pro podání ohlášení a splatnost poplatku. Lze upravit další osvobození od poplatku nad rámec zákona, úlevu na poplatek, vyloučení povinnosti podat ohlášení, paušální částku poplatku (obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek paušální částkou, např. za kalendářní týden, měsíc, rok) a případně i způsob její volby, další způsob placení a jemu odpovídající den platby nebo delší lhůtu pro oznámení změn v podaném ohlášení.

Klíčovým bodem zavedení poplatku je určení vybraných míst jako povinná náležitost obecně závazné vyhlášky (§ 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích). *„Za vybraná místa (jež zákon nedefinuje) lze na základě gramatického a věcného výkladu pojmu považovat ucelenější, zpravidla osídlené lokality, které s okolím ony vybrané pozemní komunikace jako dopravní cesty spojují (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/2000). Místní poplatek není nástrojem, po dle něhož lze zpoplatnit užívání jakékoliv komunikace. Má umožnit regulaci provozu motorových vozidel v historicky cenných či jinak památkově chráněných nebo urbanisticky významných částech. Za vybraná místa nelze považovat např. most přes řeku a úsek silnice spojující dvě obce. Základním předpokladem je, že se jedná o komunikace, na které je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (zákaz vjezdu všech motorových vozidel) s dodatkovou tabulkou povolující vjezd motorových vozidel po zaplacení místního poplatku.“* (Ministerstvo vnitra. Právní výklad k místnímu poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem

²⁾ S ohledem na 3leté přechodné ustanovení musí být všechny obecně závazné vyhlášky obcí zveřejněny ve sbírce až k 1. 1. 2025 (§ 9 odst. 1 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů).

³⁾ Nejen stání, ale již samotný vjezd do historického centra města Rakovník je s použitím závorového systému zpoplatněn podle nařízení města Rakovník č. 1/2019, kterým se vymezují oblasti města Rakovníka, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít ke stání vozidla jen za sjednanou cenu, v souladu s cenovými předpisy.

do vybraných míst a částí měst. Aktualizováno k 2023-08-03. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/mm-28-04e-pravni-vyklad-k-mistnimu-poplatku-za-povoleni-k-vjezdu-s-motorovym-vozidlem-do-vybranych-mist-a-casti-mest-1-1-2024.aspx>)

Správcem poplatku je podle § 15 zákona o místních poplatcích obecní úřad v přenesené působnosti. Na území hl. m. Prahy byl výkon správy místních poplatků v rozsahu stanoveném obecně závaznými vyhláškami svěřen do přenesené působnosti všech městských částí podle § 3 a položky č. 2 přílohy č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 55/2000 Sb., kterou se vydává Statut hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů na základě § 32 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Významné dopady má skutečnost, že při správě poplatků se postupuje podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a správce poplatku tak vystupuje v postavení správce daně, se všemi oprávněními a povinnostmi s tím spojenými. Mimo jiné platí, že úřední osoby jsou povinny zachovávat striktní mlčenlivost o všem, co se v souvislosti se správou daní dozvěděly, přičemž výjimky jsou poměrně úzké (§ 52 a násl. daňového řádu). Informace zjištěné při správě daní nelze až na zákonem stanovené výjimky (netýká se to např. anonymizovaných nebo generalizovaných údajů) využít pro jiné než daňové účely. Údaje o úhradě poplatku tak např. nelze využít pro kontrolu povolení k vjezdu. Údaje o vydaných povolení je proto nezbytné vést samostatně, odděleně od poplatkové evidence vedené výhradně správcem poplatku.

Přestože vznik přeplatku nebo nedoplatku na poplatku je s ohledem na jeho jednorázový charakter spíše výjimečný, nelze vyloučit, že na základě právní úpravy zákona o místních poplatcích účinné od 1. ledna 2024 poplatník požádá o vyměření poplatku rozhodnutím (§ 11a zákona o místních poplatcích) nebo že správce poplatku vyměří poplatek rozhodnutím (§ 11 odst. 2 zákona o místních poplatcích), vyvstanou-li např. pochybnosti o nároku poplatníka na osvobození od poplatku.

Obecná část

Obecná východiska návrhu

Návrh vychází z doporučeného vzoru Ministerstva vnitra⁴⁾ (dále jen „vzor MV“), od něž se odchyluje pouze v nezbytných případech, přičemž se inspiruje zejména regulací statutárního města Karlovy Vary.⁵⁾

Důvodem navrhované cenové regulace vjezdu do příslušných vybraných míst je jejich specifický charakter a dopravní přetíženost, která je toho důsledkem. Obě vybraná místa jsou součástí centrální oblasti města, resp. jeho historického jádra, a tedy součástí oblasti s vysokým kulturním, sociálním a urbanistickým významem. V těchto vybraných místech nebo v jejich blízkém okolí, které s nimi

⁴⁾ Ministerstvo vnitra, odbor dozoru a kontroly: [Metodický materiál č. 28](#) k vydání obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují místní poplatky dle právního stavu k 1. 1. 2024, [Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst](#), verze z 03.08.2023

⁵⁾ obecně závazná vyhláška statutárního města Karlovy Vary č. 7/2022, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem, do vybraných míst a částí měst

dopravně souvisí, se nachází historické památky a jiné kulturně významné lokality, slouží jako místo pro setkávání občanů města i jeho návštěvníků. Představují místa s vysokou koncentrací chodců, zejm. turistů. Vysoká dopravní zátěž těchto lokalit brání jejich dalšímu rozvoji – například vybudování lepší infrastruktury městské hromadné dopravy nebo kultivaci veřejného prostoru a životního prostředí (rozvojem chodníků, rekreačních oblastí a městské zeleně). Blíže jsou tato vybraná místa popsána ve zvláštní části v sekci k § 3 návrhu vyhlášky.

Cíle navrhované regulace jsou následující:

- obecně snížení dopravní zátěže v těchto dopravně přetížených lokalitách a jejich přilehlém okolí,
- zlepšení bezpečnosti dopravy, zejm. chodců v lokalitách s jejich vysokou koncentrací,
- umožnění rozvoje městské hromadné dopravy, včetně podpory bezbariérových zastávek v centrální oblasti hlavního města Prahy, a tedy zavádění opatření k podpoře osob s pohybovým omezením,
- ochrana specifik a funkcí dotčených lokalit z hlediska jejich historického, kulturního a urbanistického významu.

Vybraná místa jsou součástí širších lokalit, které plní funkce popsané výše. Avšak s ohledem na zásadu proporcionality byla tato vybraná místa zvolena dle jejich dopravní funkce tak, aby jejich regulací bylo dosaženo zvolených cílů, při zachování minimalizace zpoplatněného území. Ačkoliv nejsou geograficky rozsáhlá, očekává se, že jejich regulace přinese pozitivní dopady rovněž pro přilehlé lokality.

Cenovou regulaci místním poplatkem lze považovat v tuto chvíli za vhodnější než jiné, přísnější formy regulace, např. obecné omezení vjezdu bez možnosti zakoupení povolení k vjezdu, kdy by povolení k vjezdu bylo vydáváno jen předem definovaným skupinám osob. Cenová regulace motivuje řidiče k tomu, aby preferovali jiné módy (způsoby) dopravy, aniž by jim vjezd znemožnila. Současně návrh počítá s komplexním systémem osvobození, dle něhož osoby, které mají oprávněný dopravní zájem v regulované oblasti, poplatkové povinnosti, případně ani ohlašovací povinnosti nepodléhají (blíže viz zvláštní část v sekci k § 7 návrhu vyhlášky). Systémem osvobození, v kombinaci s minimalizací zpoplatněného území, je zajištěna proporcionalita navrhované regulace a minimalizace dopadu do práv a oprávněných zájmů dotčených osob.

Preference jiných módů dopravy, zejm. městské hromadné dopravy, oproti individuální automobilové dopravě očekávatelně povede ke snížení dopravní zátěže v dotčených oblastech. Z *Výhodnocení dopravních omezení na Smetanově nábřeží a Malé Straně v listopadu 2019* od Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR) vyplývá, že přepravní výkon tramvajové dopravy je v dotčených úsecích výrazně vyšší než u individuální automobilové dopravy. Tramvaje tudíž převezou denně 84.400 cestujících oproti 39.251 cestujících v osobních automobilech. Na ulici Kamelitská je přepravní výkon tramvajů dokonce násobně vyšší. V rámci přepravní dělby práce tu převezou tramvaje denně 50.900 cestujících (64 %) a osobní automobily pouze 15.981 cestujících (20 %). Zbýlých 12.569 cestujících (16 %) tvoří chodci a cyklisti. Individuální automobilová doprava s průměrnou obsazeností vozidla 1,3 pasažéra má přitom výrazně vyšší prostorové nároky než tramvajová doprava (s průměrnou obsazeností 48 pasažérů na spoj).

Souběžná novelizace Statutu

V souvislosti s přijetím návrhu je samostatně předkládána novela obecně závazné vyhlášky č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Statut“).

V příloze č. 6 Statutu bude stanoveno, že výnos místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v rozsahu 100 % bude tvořit rozpočtové příjmy městských částí dle § 9 odst. 1 písm. f) Statutu.

Finanční dopad do rozpočtu městských částí a rozpočtu hl. m. Prahy

Návrh předpokládá, že výnos místního poplatku bude příjmem rozpočtu městské části, která provádí jeho správu, přičemž návrh v tomto směru počítá zatím jen s úřadem městské části Praha 1. S ohledem na absenci předcházejících zkušeností a rozsah zákonného jakož i navrženého osvobození, lze výnos poplatku jen obtížně odhadovat. Příjmy neceléstovky obcí v České republice, které mají zavedený tento poplatek, dosáhly za rok 2023 výše 11,62 mil. Kč k 30.09.2023 a za rok 2022 12,65 mil. Kč. Města a obce s příjmy z tohoto poplatku přesahujícími 100 tis. Kč za rok 2022 lze rozdělit do několika skupin. Jednak jde o lázeňská města se zpoplatněným vjezdem do lázeňského území (Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně, Janské Lázně), dále jde o města a obce v sousedství významného rekreačně využívaného chráněného území (Pec pod Sněžkou, Doksy, Sadská, Malá Úpa, Kořenov), města chránící takto své historické centrum a peší zónu (Český Krumlov, Kladno) a konečně se mezi tyto zástupce dostala i obec regulující výhradně jen vjezd nákladních automobilů (Citice). Příjmy kolem 100 tis. Kč ročně má z poplatku i statutární město Pardubice, které však poplatkem zatěžuje z pohledu individuální automobilové dopravy spíše méně významná místa.

Příjmy obcí z místního poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst v letech 2018–2023 v Kč (obce s příjmem vyšším než 100 tis. Kč za rok 2022):⁶⁾

Obec / příjem za období (v Kč)	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (k 30.09.)
Karlovy Vary	8 060 741	7 987 956	5 304 595	4 811 940	5 525 713	4 645 618
Pec pod Sněžkou	739 770	1 371 652	1 369 429	1 471 119	1 422 302	1 423 374
Český Krumlov	2 073 300	2 254 700	1 072 200	792 500	1 003 700	895 100
Doksy	1 255 660	1 250 050	1 109 300	1 014 800	821 374	311 527
Františkovy Lázně	944 503	700 739	414 384	377 429	471 562	264 356
Sadská	220 131	153 060	287 120	245 300	331 100	119 800
Rokytnice nad Jizerou	152 700	171 660	172 030	188 000	251 650	231 906
Malá Úpa	222 276	205 798	218 401	178 590	238 480	169 250
Mezina	170 030	261 649	278 440	233 650	228 060	229 700
Potůčky	276 480	251 260	173 100	144 340	226 960	144 060
Mariánské Lázně	368 360	335 500	174 160	189 580	206 280	179 260

⁶⁾ Příjmy a výdaje územních rozpočtů (export ze systému monitor.statnipokladna.cz, datum 13.11.2023)

Kladno	270 206	291 106	293 230	145 909	172 109	98 703
Nový Jičín	109 716	132 555	181 074	174 338	162 026	183 000
Janské Lázně	98 720	113 690	122 388	109 585	151 851	139 687
Citice	500	28 640	82 600	110 000	130 000	80 000
Kořenov	88 780	72 220	58 644	39 880	103 240	84 860
Celkem všechny obce	<i>19,47 mil.</i>	<i>19,13 mil.</i>	<i>13,97 mil.</i>	<i>11,37 mil.</i>	<i>12,65 mil.</i>	<i>11,62 mil.</i>

Forma a rozsah navrhovaného zpoplatnění povolení k vjezdu do vybraných míst hl. m. Prahy jsou však s výše uvedenými případy obcí a měst jen obtížně srovnatelné. Karlovy Vary zpoplatňují povolení k vjezdu do poměrně rozsáhlého a atraktivního lázeňského území. Naopak v Pardubicích podléhá poplatku za povolení k vjezdu převážně jen prakticky neprůjezdné historické jádro Starého Města a relativně nízká je v Pardubicích i základní sazba poplatku 30 Kč za den a vozidlo do 3,5 t.

V případě obcí, které tento poplatek zavedly, byl výnos významně nižší než předem očekávaný. Současně lze očekávat poměrně významné náklady související se zavedením a správou systému, jakož i s administrativou při vydávání povolení poplatníkům, a to zejm. těm osvobozeným od poplatku. S ohledem na výše uvedené lze dopad do rozpočtu městské části Praha 1 odhadovat v nižších jednotkách mil. Kč ročně.

Náklady na straně hl. m. Prahy, resp. jím zřizovaných organizací související se zavedením systému při instalaci kamer a dopravního značení, přizpůsobení informačního systému pro vydávání povolení k vjezdu a výběru místního poplatku budou záležet na přesném znění příslušného opatření obecné povahy, a proto nemohly být zatím přesně vyčísleny.

Zvláštní část

K § 1 – Úvodní ustanovení

Odchylně od vzoru MV není určena příslušnost správce poplatku v úvodním ustanovení, ale v samostatném ustanovení § 8, a to s ohledem na relativně vyšší složitost ustanovení zohledňujícího členění hl. m. Prahy na městské části hl. m. Prahy se samostatnými orgány.

K § 2 – Předmět poplatku a poplatník

Ustanovení § 2 plně odpovídá vzoru MV. Je třeba zdůraznit, že zpoplatněn není samotný vjezd do vybraných míst, ale vydání povolení do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (§ 10 odst. 2 zákona o místních poplatcích). Vydání povolení bude upraveno vydaným opatřením obecné povahy.

„Poplatník si prostřednictvím místního poplatku za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města fakticky kupuje možnost obejít zákazovou značku a s motorovým vozidlem vjet tam, kam to ostatní, kteří povolení neobdrželi, mají zakázáno (Radvan, 2012, s. 99).“ (komentář

k § 10 odst. 2 a 3 zákona o místních poplatcích In TĚŽKÝ, Václav, Michal JANTOŠ a Kamil SIUDA. Zákon o místních poplatcích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-453-9)

Podle stanoviska Ministerstva financí „Zákon o místních poplatcích blíže nespecifikuje, co je míněno ‚vydáním povolení‘. Může jít o formální rozhodnutí, které poplatník při plnění ohlašovací povinnosti předloží správci poplatku, nebo o technické zařízení, pomocí něhož bude na zvolenou dobu povolení automatizovaně vydáno“

K § 3 – Vybraná místa

S cílem zklidnění dopravy v centrální oblasti hl. m. Prahy byla nad rámec dosud zřízených pěších zón vybrána historicky cenná a památkově a urbanisticky významná místa při obou březích Vltavy na Starém Městě a Malé Straně na území městské části Praha 1.

Vybrané místo A – oblast části Malé Strany vymezená ulicemi Karmelitská (úsek Tržiště – Harantova), Prokopská, Maltézské náměstí, Lázeňská, Velkopřevorské náměstí, Harantova, Pelclova, Nebovidská, Nosticova, Hellichova, Újezd (úsek Hellichova – Vítězná), Všehrdova (mimo úseku Říční – Vítězná), U lanové dráhy, Říční, Besední a Šeříková (úsek Říční – Vítězná);

Vybrané místo B – oblast Smetanova nábřeží a přilehlého okolí vymezená ulicemi Křižovnická (úsek Smetanovo nábřeží – Platněřská), Karlova (úsek Smetanovo nábřeží – Liliová), Smetanovo nábřeží, Anenská, Anenské náměstí, Na zábradlí, Karoliny Světlé (úsek Náprstkova – Smetanovo nábřeží), Divadelní (úsek Betlémská – Konviktská) a Betlémská (úsek Divadelní – Smetanovo nábřeží).

Vybrané místo A tvoří jádro historické Malé strany, a proto je lokalitou s vysokým historickým, kulturním a urbanistickým významem. Tato oblast přímo navazuje ze severu na Malostranské náměstí, Karlův most a širší oblast Pražského hradu, a přirozeně proto tvoří rovněž lokalitu s vysokou koncentrací chodců, zejm. turistů. Severní část Malé strany je z vybraného místa záměrně vyřazena i kvůli potřebě volného příjezdu k Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze přes ulici Tržiště. Zahrnutí ulice Tržiště a oblasti severně od ní by vyžadovalo vytvořit systém výjimek pro pacienty nemocnice, což by bylo extrémně administrativně náročné.

Vybrané místo B je rovněž lokalitou s vysokým historickým, kulturním a urbanistickým významem. Ze severu navazuje na vyústění Karlova mostu a trasy (ulice) vedoucí ve směru na Staroměstské náměstí a z jihu naopak na křižovatku ulic Smetanovo nábřeží, Národní, Masarykovo nábřeží a most Legií, kde se nachází budova Národního divadla. Z této části Smetanova nábřeží je rovněž charakteristický výhled na panorama Hradčan. Z těchto důvodů se rovněž jedná o lokalitu s vysokou koncentrací chodců (turistů a dalších návštěvníků). Dále naopak při pohledu z Hradčan je neopomenutelnou součástí výhledu právě Smetanovo nábřeží a dopravní situace na něm.

Pro další rozvoj těchto oblastí a podporu jejich urbanistických funkcí je klíčové snížení dopravní zátěže a celkové zklidnění dopravy, zejm. ve formě snížení podílu individuální automobilové dopravy. Od omezení vjezdu formou místního poplatku (tj. od cenové regulace) lze snížení dopravní zátěže očekávat. V důsledku proto omezením dopravní zátěže (snížení podílu individuální automobilové

dopravy ve prospěch jiných modů dopravy) bude umožněn rozvoj dotčených oblastí a příslušného veřejného prostoru.

Snížení dopravní zátěže v oblasti Smetanova nábřeží a přilehlého okolí rovněž umožní realizovat rozvoj městské hromadné dopravy a jejích zastávek (zejm. zastávek Staroměstská, Karlovy lázně, Národní divadlo) – zejm. jejich rozšířením a přizpůsobením požadavkům bezbariérového přístupu, což povede k lepší dopravní obslužnosti v širší oblasti centra města a ke zvýšení bezpečnosti. Vzhledem k vysokému dopravnímu zatížení Smetanova nábřeží nebylo doposud možno takový rozvoj uskutečnit.

K § 4 – Ohlašovací povinnost

Většina poplatníků není povinna podat ohlášení, tato jejich povinnost je vyloučena ve smyslu § 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích. Jedná se o poplatníky, kterým poplatková povinnost svědčí v plné sazbě a kteří poplatek zaplatí v souladu s touto vyhláškou. Ustanovení se inspiruje ustanovením obecně závazné vyhlášky některých lázeňských měst: *„Při vydání povolení k jednorázovému vjezdu (na jeden den nebo jeho část) se splnění ohlašovací povinnosti nevyžaduje.“* (obecně závazná vyhláška města Františkovy Lázně č. 2/2023, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města)

Cílem je umožnění plné elektronizace celého procesu vydávání povolení k vjezdu a zaplacení prostřednictvím platební aplikace. Podle § 14a zákona o místních poplatcích, není-li tato povinnost vyloučena obecně závaznou vyhláškou, je poplatník povinen podat správci poplatku ohlášení písemně v listinné podobě nebo elektronicky, anebo ústně do protokolu; (§ 71 daňového řádu). Žádná z těchto možností není realizovatelná prostřednictvím technického zařízení (platební aplikace). Elektronické podání lze vůči správci poplatku učinit prostřednictvím datové schránky, s uznávaným elektronickým podpisem nebo s využitím přístupu se zaručenou identitou (např. prostřednictvím Portálu). Poplatník v něm uvede své identifikační údaje, čísla všech účtů užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, souvisí-li s ní předmět poplatku, údaje rozhodné pro stanovení poplatku, za které lze považovat zejména počet a označení vozidel, na které je povolení k vjezdu vydáváno, dobu, na kterou je povolení vydáváno, a to včetně údajů rozhodných pro osvobození nebo úlevu od poplatku. Poplatník ze státu mimo Evropskou unii, EHP nebo Švýcarskou konfederaci musí uvést adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování. Poplatník musí uvést označení vozidel a žádanou dobu povolení uvést již v rámci žádosti o vydání povolení k vjezdu. Ostatní údaje jsou důležité zejména pro posouzení ad-hoc uplatněného nároku na osvobození, které nebude moci být přiznáno bez formálně perfektního a úplného ohlášení.

Není však vyloučeno ani omezeno vyřízení povolení k vjezdu včetně úhrady poplatku za jeho vydání „offline“, a to na základě žádosti o vydání povolení a úhrady poplatku jakýmkoliv jiným zákonem přípustným způsobem, ať už osobně na úřadě nebo korespondenčně. Pro tento účel je možné využít pomocných formulářů správce poplatku.

Odstavec 2 stanovuje lhůtu pro podání ohlášení poplatníkům, kteří prokazují svůj nárok na osvobození nebo úlevu od poplatku, a to odchylně od vzoru MV tak, že jsou povinni podat ohlášení při podání žádosti o povolení k vjezdu, nejpozději v den vjezdu. Účelem této úpravy je, aby poplatník musel

uplatnit, resp. ohlásit údaj rozhodný pro osvobození nebo úlevu od poplatku dříve, než je mu povoleno k vjezdu vydáno nebo dříve, než do vybraného místa vjede, učiní-li tak bez předchozího povolení. V případě, že tak neučiní, nárok na osvobození nebo úlevu mu podle § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích zaniká, a nemůže tak např. úspěšně žádat o vrácení přeplatku.

Odstavec 3 neupravuje delší než 15denní zákonnou lhůtu (§ 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích) k oznámení změně údajů uvedených v ohlášení.

K § 5 – Sazba poplatku

Upravena je nejvyšší zákonná sazba 200 Kč za každý započatý den. Paušální sazba poplatku ani způsob její volby nejsou stanoveny.

K § 6 – Splatnost poplatku a způsob placení

Ustanovení vychází ze způsobů placení daně dle § 163 daňového řádu. Navíc umožňuje platbu přes platební aplikaci, což je nezbytné pro digitalizaci procesu vydávání povolení k vjezdu. U plateb prostřednictvím platební aplikace je stanoven den platby odchylně od § 166 daňového řádu, dle kterého se za den platby u platby, která byla prováděna poskytovatelem platebních služeb, považuje den připsání na účet správce daně. Prozatím však nejsou známy technické parametry platební aplikace a jí zajišťovaných platebních transakcí, a tedy nelze vyloučit, že k připsání platby zadané v platební aplikaci na účet správce daně dojde se zpožděním. Proto je vhodné stanovit den platby odlišně, a to jako den, kdy platební příkaz přijal poskytovatel platebních služeb poplatníka, tj. kdy žadatel zadá platbu svému poskytovateli platebních služeb, typicky bance, aby případné prodlení ve zpracování plateb nebrzdilo proces vydání povolení k vjezdu.

Ustanovení je inspirováno ustanoveními následujících obecně závazných vyhlášek:

- „*Jednodenní poplatek lze platit prostřednictvím platebních automatů. V tomto případě je den splatnosti shodný se dnem platby.*“ (obecně závazná vyhláška města Janské Lázně č. 2/2019, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města)
- „*Poplatek podle článku 5 této vyhlášky je rovněž splatný dnem, ve kterém byla provedena platba prostřednictvím parkovacího automatu.*“ (obecně závazná vyhláška města Mariánské Lázně č. 8/2023, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst)
- „*Kromě způsobů placení stanovených daňovým řádem lze poplatek platit prostřednictvím platebního automatu. V tomto případě je den platby shodný se dnem provedení platby.*“ (obecně závazná vyhláška města Pec pod Sněžkou č. 5/2022, o místních poplatcích)
- „*Poplatek za povolení k vjezdu je splatný před vjezdem do vybraného místa. Je-li poplatek stanoven paušální částkou, je splatný před vydáním povolení.*“ (obecně závazná vyhláška statutárního města Kladna č. 3/2022, o místních poplatcích)

- „Poplatek podle čl. 5 písm. a) je splatný u správce poplatku nebo i prostřednictvím technického zařízení bezprostředně před vjezdem do vybraného místa. Doklad o zaplacení musí být umístěn viditelně za přední sklo motorového vozidla, u jednostopých vozidel předložen na vyzvání.“ (obecně závazná vyhláška města Litovel č. 1/2014, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města)

K § 7 – Osvobození a úlevy

Odstavec 1 přejímá zákonné osvobození fyzických osob přihlášených nebo vlastnicích nemovitou věc ve vybraném místě, osob jim blízkých, manželů těchto osob a jejich dětí a dále osob, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti, a osob, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P, a jejich průvodců, které vyplývá z § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích. K tomu se pro vyloučení pochybností doplňuje, že manželé se rozumí rovněž registrovaní partneři.

Odstavec 2 zavádí osvobození od poplatkové povinnosti (nikoliv však od ohlašovací povinnosti) pro následující skupiny:

- a) Uživatelé služebních vozidel orgánů státní správy a územní samosprávy, jejichž pracoviště se nachází ve vybraném místě
 - Toto osvobození ve své podstatě kopíruje zákonné osvobození pro osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitou věc k veřejně prospěšné činnosti.
- b) Členové krizového štábu hlavního města Prahy nebo krizového štábu městské části při plnění svých povinností v rámci činnosti příslušného krizového štábu
 - Toto osvobození má za cíl umožnit členům krizových štábů, jež jsou svou územní působností spjaty s vybraným místem, aby mohli vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení.
- c) Uživatelé služebních vozidel vlastníka, provozovatele nebo správce pozemních komunikací nebo technické infrastruktury při provádění činnosti ve vybraném místě
 - Toto osvobození má za cíl umožnit vlastníkovi, provozovateli či správci pozemních komunikací nebo technické infrastruktury (resp. jejich pracovníkům) vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení.
- d) Uživatelé vozidel při provádění činnosti ve vybraném místě na základě požadavku hlavního města Prahy, příslušné městské části, vlastníka, provozovatele nebo správce pozemních komunikací nebo technické infrastruktury
 - Toto osvobození má za cíl umožnit dodavatelům hlavního města Prahy, příslušné městské části, vlastníka, provozovatele nebo správce pozemních komunikací nebo technické infrastruktury vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení. Funkce veřejného zájmu je zde odvozena od toho, že objednatel takových služeb bude subjekt, který ze své povahy a v rámci své působnosti naplňuje veřejné zájmy (tj. hlavní město Praha, městská část, vlastník, provozovatel nebo správce pozemních komunikací nebo technické infrastruktury).

- e) Uživatelé služebních vozidel sběru odpadu nebo dopravního prostředku provozovatele zařízení určeného pro nakládání s odpadem při provádění činnosti ve vybraném místě
 - Toto osvobození má za cíl umožnit subjektům zajišťujícím sběr odpadu a nakládání s odpadem ve vybraném místě (resp. jejich pracovníkům) vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení. Funkcí veřejného zájmu je zde sběr odpadu a další nakládání s ním v souladu s právním řádem, zejm. zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.
- f) Uživatelé vozidel městské hromadné dopravy a Městské policie hlavního města Prahy
 - Toto osvobození má za cíl umožnit provozovateli městské hromadné dopravy a Městské policii hlavního města Prahy (resp. jejich pracovníkům) vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení.
- g) Uživatelé vozidel zapojených do systému poskytování přepravních služeb osobám se sníženou schopností pohybu a orientace (včetně jejich doprovodu) s finanční a organizační podporou hlavního města Prahy
 - Toto osvobození má za cíl umožnit provozovatelům přepravních služeb pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, včetně jejich doprovodu (resp. jejich pracovníkům) vjíždět do vybraného místa a vykonávat v něm svou funkci veřejného zájmu bez omezení. Funkcí veřejného zájmu je zde podpora mobility a kompenzace pohybového omezení osob se sníženou schopností pohybu a orientace. Osvobození je omezeno pouze na provozovatele, kteří jsou podpořeni hlavním městem Prahou, aby se předešlo zneužití tohoto osvobození tím, že by podnikatelé účelově takovou službu zavedli pouze s cílem splnění podmínek pro osvobození.

U těchto skupin se však z kontrolních a evidenčních důvodů zachovává jejich ohlašovací povinnost, kterou mohou subjekty s ohledem na dlouhodobější povahu svého postavení splnit dopředu, aniž by to výkon jejich funkce veřejného zájmu ohrozilo či nepřiměřeně ztížilo.

Odstavec 3 zavádí osvobození od poplatkové povinnosti a rovněž ohlašovací povinnosti pro následující skupiny:

- a) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění ve smyslu § 23 zákona o pozemních komunikacích (dále jen „parkovací oprávnění“) vydané fyzické osobě, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti, určené ke stání silničního motorového vozidla ve vymezené oblasti hlavního města Prahy č. 1, která je vymezena příslušným nařízením hlavního města Prahy
 - Osvobození je vázáno na existenci parkovacího oprávnění platného pro příslušné vybrané místo a jeho okolí, a tedy má za cíl předejít situaci, kdy by jeho držitel mohl v oblasti parkovat, ale nemohl do ní (bezplatně) vjet. Jinými slovy je v tomto ohledu místní poplatek za vydání povolení k vjezdu dle tohoto návrhu již konzumován cenou za stání silničního motorového vozidla, kterou jeho držitel platí při vydání parkovacího oprávnění. Rovněž lze u těchto osob předpokládat oprávněný dopravní zájem ve vybraném místě, podobně jako u osob majících trvalý pobyt nebo vlastnicích nemovitou věc ve vybraném místě, byť v nižší intenzitě.

- Vzhledem k tomu, že je toto osvobození vázáno na existenci parkovacího oprávnění, při jehož vydání se ověřují totožné podmínky nároku jako jsou podmínky nároku na toto osvobození, není nutné příslušné osoby administrativně zatěžovat dalším řízením o vydání povolení, a jsou proto osvobozeny rovněž od ohlašovací povinnosti (vedle poplatkové povinnosti).
- b) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění vydané fyzické osobě, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti v katastrálním území Malá Strana, určené ke stání silničního motorového vozidla ve vymezených oblastech hlavního města Prahy č. 5 nebo č. 5-1, které jsou vymezeny příslušným nařízením hlavního města Prahy
- Důvody osvobození jsou stejné jako v případě skupiny dle písm. a), pouze s tím rozdílem, že se týkají geograficky odlišné oblasti, a to katastrálního území Malá Strana zasahujícího do vymezené oblasti č. 5, resp. č. 5-1 (dle příslušného nařízení hl. m. Prahy).
- c) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění ke stání silničního motorového vozidla ve vybraném místě, které bylo zřízeno na základě hodinového kreditu rezidenta
- Cílem tohoto osvobození je, aby fyzické osoby mající místo trvalého pobytu nebo vlastníci nemovitost (rezidenti) ve vybraném místě a jeho okolí mohli na základě svého tzv. hodinového kreditu rezidenta umožnit bezplatný vjezd do vybraného místa, jelikož to komplementárně doplňuje jejich vlastní dopravní zájem v oblasti (např. vjezd pro řemeslníka, návštěvu apod.). V tomto ohledu je proto toto osvobození komplementárním opatřením k hodinovému kreditu rezidenta, jinak by tyto dvě regulace byly v rozporu (rezident by mohl zvolené osobě umožnit v oblasti stát, ale nikoliv do ní vjet). Hodinový kredit rezidenta, jak je v době předložení tohoto návrhu uvažován, je omezen maximálním množstvím hodin, které takto může rezident alokovat, a tedy se nepředpokládá dopravní dopad, který by byl v rozporu s cíli regulace.
 - Vzhledem k tomu, že je toto osvobození vázáno na existenci parkovacího oprávnění, při jehož vydání se ověřují totožné podmínky nároku jako jsou podmínky nároku na toto osvobození, není nutné příslušné osoby administrativně zatěžovat dalším řízením o vydání povolení, a jsou proto osvobozeny rovněž od ohlašovací povinnosti (vedle poplatkové povinnosti).
- d) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění určené pro zásobování ve vybraném místě, při provádění zásobování fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitost ve vybraném místě nebo při provádění zásobování osoby, která ve vybraném místě užívá nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti, v časovém rozmezí od 20:00 do 10:00
- Cílem tohoto osvobození je, aby fyzické osoby mající místo trvalého pobytu nebo vlastníci nemovitost (rezidenti) ve vybraném místě a dále osoby (tj. fyzické osoby, fyzické osoby podnikající i právnické osoby) užívající ve vybraném místě nemovitou věc k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti (tj. typicky podnikatelé) mohly na základě parkovacího oprávnění určeného k jejich zásobování umožnit bezplatný vjezd do vybraného místa, jelikož to komplementárně doplňuje jejich vlastní dopravní zájem v oblasti (např. vjezd pro závoz zboží). V tomto ohledu je proto toto osvobození komplementárním opatřením k parkovacímu oprávnění určenému pro účely zásobování, jinak by tyto dvě regulace byly v rozporu (držitel zásobovacího parkovacího oprávnění

by mohl zvolené osobě umožnit v oblasti stát, ale nikoliv do ní vjet). Jinými slovy je v tomto ohledu místní poplatek za vydání povolení k vjezdu dle tohoto návrhu již konzumován cenou za stání silničního motorového vozidla, kterou platí držitel zásobovacího parkovacího oprávnění při jeho vydání.

- Navrhuje se však zavedení časového omezení tohoto osvobození tak, aby dopravní zátěž spojená s vjezdy silničních motorových vozidel za účelem zásobování byla minimalizována v době, kdy se ve vybraných místech vyskytuje nejvíce chodců (tj. v denních hodinách od 10:00 do 20:00).
 - Vzhledem k tomu, že je toto osvobození vázáno na existenci parkovacího oprávnění, při jehož vydání se ověřují totožné podmínky nároku jako jsou podmínky nároku na toto osvobození, není nutné příslušné osoby administrativně zatěžovat dalším řízením o vydání povolení, a jsou proto osvobozeny rovněž od ohlašovací povinnosti (vedle poplatkové povinnosti).
- e) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění ke stání silničního motorového vozidla ve vybraném místě vydané osobě, která má oprávnění k poskytování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, při poskytování terénních sociálních služeb ve vybraném místě
- Cílem tohoto osvobození je umožnit bezplatný vjezd osobám, které poskytují všeobecně prospěšnou službu terénní sociální péče ve vybraném místě, a potřebují proto do vybraného místa vjíždět svými vozidly.
 - Jelikož s podobným opatřením z hlediska parkování počítá systém parkovacích oprávnění a je žádoucí, aby vjezd i parkování byly pro tyto osoby regulovány shodným způsobem (tj. aby poskytovatel terénní sociální služby mohl do vybraného místa vjet i v něm zaparkovat), je osvobození vázáno na existenci příslušného parkovacího oprávnění. Na základě toho lze rovněž upustit od ohlašovací povinnosti, neboť při vydání příslušného parkovacího oprávnění se ověřují totožné podmínky nároku jako jsou podmínky nároku na toto osvobození.
- f) Uživatelé vozidel, pro která existuje platné parkovací oprávnění ke stání silničního motorového vozidla ve vybraném místě vydané osobě, která má oprávnění poskytovat zdravotní péči poskytovanou ve vlastním sociálním prostředí pacienta v podobě domácí péče ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů, při poskytování domácí péče ve vybraném místě
- Cílem tohoto osvobození je umožnit bezplatný vjezd osobám, které poskytují všeobecně prospěšnou zdravotní péči ve formě domácí péče ve vybraném místě, a potřebují proto do vybraného místa vjíždět svými vozidly.
 - Jelikož s podobným opatřením z hlediska parkování počítá systém parkovacích oprávnění a je žádoucí, aby vjezd i parkování byly pro tyto osoby regulovány shodným způsobem (tj. aby poskytovatel domácí péče mohl do vybraného místa vjet i v něm zaparkovat), je osvobození vázáno na existenci příslušného parkovacího oprávnění. Na základě toho lze rovněž upustit od ohlašovací povinnosti, neboť při vydání příslušného parkovacího oprávnění se ověřují totožné podmínky nároku jako jsou podmínky nároku na toto osvobození.

- g) Uživatelé jednostopých silničních motorových vozidel (mopedů, motocyklů a motokol bez postranního vozíku)
- Jednostopá motorová vozidla nejsou tímto návrhem regulována, resp. se pro ně zavádí osvobození z poplatkové a rovněž ohlašovací povinnosti, protože se významněji nepodílejí na dopravní zátěži, jejíž snížení je cílem navrhované regulace.
 - Pro úplnost se dodává, že jiná než motorová vozidla (např. jízdní kola) nejsou a ani nemohou být předmětem navrhované regulace. Dle § 10 zákona o místních poplatcích lze totiž stanovit místní poplatek pouze za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem. Ačkoliv nejsou jízdní kola a jiná nemotorová vozidla zmíněna v kontextu tohoto osvobození ani jinde v návrhu vyhlášky, jejich vjezd zpoplatnění nepodléhá.
- h) Uživatelé vozidel s právem přednostní jízdy, zejména vozidel základních složek integrovaného záchranného systému, a uživatelé vozidel jimi doprovázených
- Vozidla s právem přednostní jízdy, která jsou definována v § 41 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, případně definovaná v prováděcím předpise k tomuto ustanovení zákona, ani jimi doprovázená vozidla nemusí dle citovaného ustanovení zákona dodržovat mj. místní úpravu provozu (dopravní značky), a tedy ani dopravní značku podmiňující vjezd existencí povolení k vjezdu ve smyslu tohoto návrhu. Navrhované osvobození tento princip přejímá a vzhledem ke zvláštní povaze těchto vozidel, resp. jejich funkci se výslovně osvobozují rovněž od ohlašovací povinnosti.

Ustanovení je inspirováno ustanoveními následujících obecně závazných vyhlášek:

- *„Splnění ohlašovací povinnosti podle tohoto článku se nevyžaduje od osob osvobozených podle čl. 7 odst. 2 této vyhlášky. [...] Od poplatku se dále osvobozují: a) osoby, které jsou držiteli parkovacích karet,“* (obecně závazná vyhláška města Poličky č. 10/2019, o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst)

K § 8 – Správa poplatku

Obdobně jako u v případě § 8 obecně závazné vyhlášky č. 5/2011 Sb. hl. m. Prahy, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, ve znění pozdějších předpisů je upravena věcná, funkční a místní příslušnost ke správě poplatku.

Současně je tímto ustanovením svěřen výkon správy místního poplatku do přenesené působnosti všech městských částí podle § 3 a položky č. 2 přílohy č. 3 obecně závazné vyhlášky č. 55/2000 Sb., kterou se vydává Statut hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů na základě § 32 odst. 3 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

K § 9 – Účinnost

Účinnost vyhlášky závisí nejen na jejím schválení, které je odhadováno na březen 2024, ale i na celé řadě následujících kroků, zejména přijetí opatření obecné povahy a následující řešení technických aspektů (instalace kamer a dopravních značek, přizpůsobení informačního systému pro vydávání povolení k vjezdu).

Předpokládané datum účinnosti je proto 1. října 2024.

Na základě obdržných připomínek může v návrhu i důvodové zprávě dojít ke změnám nebo úpravám.